

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 247/2010-24

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 24. júna 2010 v senáte zloženom z predsedu Juraja Horvátha a zo sudcov Lajosa Mészárosa a Sergeja Kohuta prerokoval prijatú sťažnosť spoločnosti L. – T., spol. s r. o., T., zastúpenej advokátom JUDr. P. K., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na zákonného sudcu zaručeného v čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na prejednanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 27 Cb 575/2005 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo spoločnosti L. – T., spol. s r. o., na zákonného sudcu zaručené v čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 27 Cb 575/2005 p o r u š e n é n e b o l o .

2. Základné právo spoločnosti L. – T., spol. s r. o., na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 27 Cb 575/2005 porušené bolo.

3. Okresnému súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 27 Cb 575/2005 prikazuje konať vo veci bez zbytočných prietáhov.

4. Spoločnosti L. – T., spol. s r. o., priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 1 500 € (slovom tisícpäťsto eur), ktoré je Okresný súd Bratislava I povinný vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Spoločnosti L. – T., spol. s r. o., priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 254,88 € (slovom dvestopäťdesiatštyri eur a osemdesiatosem centov), ktorú je Okresný súd Bratislava I povinný vyplatiť na účet jeho právneho zástupcu JUDr. P. K., B., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 247/2010-9 z 13. mája 2010 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť spoločnosti L. – T., spol. s r. o., T. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základného práva na zákonného sudcu zaručeného v čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na prejednanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o

ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 27 Cb 575/2005.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka podala 9. mája 2005 okresnému súdu žalobu o splnenie povinnosti poskytnúť poistné plnenie proti poisťovni K., a. s., B. Predmetné konanie je vedené na okresnom súde pod sp. zn. 27 Cb 575/2005.

Posledným úkonom vo veci samej zo strany okresného súdu bolo pojednávanie 23. novembra 2007 a od toho času neboli vo veci zo strany okresného súdu vykonané žiadne úkony.

Sťažovateľka podala 16. novembra 2009 predsedovi okresného súdu sťažnosť na prietahy v konaní, na ktorú dostala odpoveď od podpredsedu okresného súdu, v ktorej uznal, že sťažnosť je dôvodná a za spôsobené prietahy sa sťažovateľke ospravedlnil.

Vzhľadom na to, že práva sťažovateľky boli naďalej porušované, podala 5. marca 2010 opätovnú sťažnosť predsedovi okresného súdu na prietahy v konaní, na ktorú odpovedala podpredsedníčka okresného súdu, ktorá tiež uznala opodstatnenosť sťažnosti a skonštatovala, že konanie je poznačené prietahmi, ktoré sťažovateľke mali byť spôsobené predovšetkým viacnásobným prerozdeľovaním spisov v oddelení 27 Cb a v súlade s dodatkom č. 5 k rozvrhu práce na rok 2010 bol spis pridelený novému zákonnému sudcovi, ktorý mal vo veci nariadiť termín pojednávania, čo sa však do podania sťažnosti ústavnému súdu nestalo.

Vychádzajúc z uvedeného sťažovateľka žiada, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Základné právo spoločnosti L. – T., spol. s r. o., nebyť odňatý svojmu zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj jej právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod spis. zn. 27 Cb 575/2005 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Bratislava I prikazuje, aby v konaní vedenom pod spis. zn. 27 Cb 575/2005 konal bez zbytočných prietahov.

3. Spoločnosti L. – T., spol. s r. o. sa priznáva primerané finančné zadostúčinenie v sume 3.320,- Eur (slovom tritisícristodvadsať Eur), ktoré je Okresný súd Bratislava I povinný vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Spoločnosti L. – T. spol. s r. o. sa priznáva náhrada trov právneho zastúpenia v sume 254,88 EUR (slovom dvestopäťdesiatštyri eur osemdesiatosem centov), ktoré je Okresný súd Bratislava I povinný zaplatiť na bankový účet právneho zástupcu sťažovateľa... do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia. “

Na základe výzvy ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: za okresný súd jeho predsedníčka JUDr. H. K. listom sp. zn. Spr. 3444/2010 zo 4. júna 2010 a právny zástupca sťažovateľky stanoviskom k uvedenému vyjadreniu okresného súdu listom zo 17. júna 2010.

Okresný súd vo svojom vyjadrení súhlasil s upustením od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti, popísal prehľad procesných úkonov v predmetnom konaní a uviedol:

„... Predmetné konanie je poznačené prieťahmi, čo možno považovať v danej veci za objektívny prieťah.. ...je poznačené zbytočnými prieťahmi, avšak objektívneho charakteru, nakoľko v predmetnej veci došlo opakovane k zmene zákonného sudcu v súlade s rozvrhom práce tunajšieho súdu. ...

V prípade, že Ústavný súd Slovenskej republiky dospeje, že bolo porušené právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahom, aby bolo vzaté do úvahy, že zákonný sudca subjektívnym konaním nezavinil vznik prieťahov v konaní. S poukazom na uvedené objektívne dôvody, za ktorých došlo k prieťahom v konaní prosím Ústavný súd Slovenskej republiky, aby uvedené skutočnosti pri rozhodovaní o priznaní finančného zadostúčinenia vzal do úvahy a nepriznal mu finančné zadostúčinenie v plnej výške. ...“

Právny zástupca sťažovateľky vo svojom vyjadrení uviedol:

„... nežiadame o ústne pojednávanie v predmetnej veci...

... súčasný zákonný sudca prieťahy v predmetnej veci nezavinil, doterajšie neustále zmeny v rozvrhu práce OS BA I spôsobili prieťahy v konaní, a to zo strany súdu ako takého a nemožno ich nijako preniesť na účastníka konania. ...“

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Jej prerokovanie na ústnom pojednávaní – vzhľadom na povahu predmetu posúdenia, ktorá je určená povahou tohto základného práva – ústavný súd nepovažuje ani za vhodný, ani za nevyhnutný procesný prostriedok na zistenie skutočností potrebných pre meritórne rozhodnutie vo veci, t. j. rozhodnutie o tom, či namietaným postupom súdu bolo, alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (I. ÚS 40/02, I. ÚS 41/03, I. ÚS 65/04).

II.

Z obsahu sťažnosti, jej príloh, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil tento priebeh a stav konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 27 Cb 575/2005:

- 9. máj 2005 – žaloba o splnenie povinnosti poskytnúť poistné plnenie v sume 7 750 974 Sk proti žalovanej,
- 9. máj 2005 – potvrdenie o prijatí žaloby na začatie konania vedeného pod sp. zn. 27 Cb 575/2005,
- 16. máj 2005 – výzva okresného súdu sťažovateľke na zaplatenie súdneho poplatku (prevzatá právny zástupcom 19. mája 2005),
- 20. máj 2005 – oznámenie sťažovateľky k výzve na zaplatenie súdneho poplatku (vyčíslenie súdneho poplatku v sume 387 545 Sk nie je dôvodné, v občianskoprávných veciach je max. 200 000 Sk),
- 18. júl 2005 – oznámenie okresného súdu sťažovateľke, že v žalobe ide o záväzkový vzťah medzi podnikateľmi, takže súdny poplatok v sume 387 545 Sk je oprávnený,
- 1. august 2005 – záznam o zaplatení súdneho poplatku,

- 12. september 2005 – výzva okresného súdu žalovanej na vyjadrenie sa k žalobe (prevzatá 20. septembra 2005),
- 23. september 2005 – žiadosť žalovanej o predĺženie lehoty na zaslanie vyjadrenia,
- 26. september 2005 – súhlas okresného súdu s predĺžením lehoty,
- 7. november 2005 – vyjadrenie žalovanej k žalobnému návrhu,
- 24. január 2006 – žiadosť právneho zástupcu sťažovateľky o nariadenie pojednávania,
- 26. január 2006 – stanovisko právneho zástupcu sťažovateľky k vyjadreniu žalovanej,
- 30. marec 2006 – výzva okresného súdu žalovanej na predloženie originálu splnomocnenia,
- 5. apríl 2006 – výzva okresného súdu sťažovateľke na odstránenie vady žalobného návrhu,
- 21. apríl 2006 – zaslanie odstránenia vád žalobného návrhu právnym zástupcom sťažovateľky,
- 17. máj 2006 – nariadenie pojednávania na 21. september 2006,
- 21. september 2006 – pojednávanie, vypočutie právnych zástupcov účastníkov, odročenie na neurčito pre účely ďalšieho dokazovania,
- 27. september 2006 – doloženie adresy svedka žalovanou,
- 12. január 2007 – výzva okresného súdu žalovanej na predloženie adresy svedka navrhnutého na vypočutie na pojednávaní konanom 21. septembra 2006,
- 2. február 2007 – doloženie adresy svedka žalovanou,
- 1. marec 2007 – výzva okresného súdu sťažovateľke na doručenie certifikátu ISO a oznámenie, či navrhuje vykonať ďalšie dôkazy,
- 31. máj 2007 – doplnenie dôkazov sťažovateľkou v zmysle výzvy okresného súdu,
- 18. október 2007 – nariadenie pojednávania na 23. november 2007,
- 19. november 2007 – doplnenie dôkazov sťažovateľkou k vyčísleniu poistného plnenia z poistnej udalosti,
- 23. november 2007 – pojednávanie, vypočutie svedkov, odročenie na neurčito pre účely doručenia návrhov na vykonanie ďalšieho dokazovania v lehote 30 dní,
- 24. január 2008 – výzva okresného súdu právnym zástupcom účastníkov, či im boli doručené protistranou rovnopisy listín v zmysle uznesenia z pojednávania konaného 23. novembra 2007,
- 25. február 2008 – vyjadrenie právneho zástupcu žalovanej,

- 10. september 2008 – doplnenie dôkazov právnym zástupcom sťažovateľky,
- 22. september 2008 – vyjadrenie právneho zástupcu sťažovateľky k argumentácií žalovanej predloženej okresnému súdu na pojednávaní konanom 23. novembra 2007,
- 28. január 2009 – žiadosť právneho zástupcu sťažovateľky o nariadenie pojednávania,
- 19. marec 2009 – oznámenie okresného súdu právnemu zástupcovi sťažovateľky o zmene zákonného sudcu,
- 16. november 2009 – sťažnosť právneho zástupcu sťažovateľky predsedovi okresného súdu na prietahy v konaní,
- 5. marec 2010 – opakovaná sťažnosť právneho zástupcu sťažovateľky predsedovi okresného súdu na prietahy v konaní,
- 21. apríl 2010 – výzva okresného súdu účastníkom konania na doplnenie poistných podmienok,
- 4. máj 2010 – doloženie požadovaných dokumentov právnym zástupcom sťažovateľky,
- 9. máj 2010 – pridelenie veci novému zákonnému sudcovi,
- 28. máj 2010 – nariadenie pojednávania na 27. september 2010.

III.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. ...

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa čl. 48 ods. 1 ústavy nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov...

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná...

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 27 Cb 575/2005 o žalobe sťažovateľky o splnenie povinnosti poskytnúť poistné plnenie došlo k namietanému porušeniu základného práva na zákonného sudcu zaručeného v čl. 48 ods. 1 ústavy, základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

A. K namietanému porušeniu základného práva na zákonného sudcu zaručeného v čl. 48 ods. 1 ústavy

Sťažovateľka namietané porušenie základného práva na zákonného sudcu zaručeného v čl. 48 ods. 1 ústavy odôvodnila vo svojom vyjadrení k stanovisku okresného súdu zo 17. júna 2010 tým, že prietahy v označenom konaní vznikli zo strany okresného súdu neustálymi zmenami zákonného sudcu v jeho rozvrhu práce, „počas 2,5 roka prietahov sa v tejto veci sudca zmenil 3 x, súčasný je už pravdepodobne 5. sudca v tejto veci“.

Na základe výzvy ústavného súdu okresný súd v prílohe svojho vyjadrenia sp. zn. Spr. 3444/2010 zo 4. júna 2010 predložil aj rozvrhy práce okresného súdu za roky 2005 až 2010 a ich dodatky súvisiace s označenou vecou, z ktorých vyplýva:

- žalobný návrh sťažovateľky podaný okresnému súdu 9. mája 2005 bol pridelený na rozhodnutie JUDr. J. G.,
- dodatkom č. 11 k rozvrhu práce na rok 2005 č. Spr. 3760/04 z 28. novembra 2005 boli nevybavené veci oddelenia 27 Cb (t. j. aj vec vedená pod sp. zn. 27 Cb 575/2005) pridelené na konanie a rozhodnutie JUDr. G. P.,
- dodatkom č. 3 k rozvrhu práce na rok 2009 č. Spr. 3087/09 z 30. januára 2009 boli nevybavené veci oddelenia 27 Cb z dôvodu nerovnomerného zaťaženia sudcov pridelené na konanie a rozhodnutie JUDr. E. S.,
- dodatkom č. 3 k rozvrhu práce na rok 2010 č. Spr. 3052/2010 z 19. januára 2010 boli nevybavené veci oddelenia 27 Cb pre potreby rovnomerného zaťaženia sudcov obchodného úseku pridelené na konanie a rozhodnutie Mgr. A. U.,
- dodatkom č. 5 k rozvrhu práce na rok 2010 č. Spr. 3155/2010 z 25. februára 2010 z dôvodu nerovnomernej zaťaženosti sudcov občianskoprávneho úseku bola vec odňatá Mgr. A. U. a náhodným výberom pridelená Mgr. A. U.

Z uvedeného vyplýva, že v označenej veci konali štyria zákonní sudcovia v zmysle rozvrhov práce okresného súdu a ich dodatkov za roky 2005 až 2010.

Ústavný súd pri posúdení otázky, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 27 Cb 575/2005 došlo k porušeniu základného práva na zákonného sudcu, nemohol zohľadniť v prospech sťažovateľky ňou uplatnenú námietku, pretože zákonný sudca v napadnutej veci bol vždy ustanovený v súlade s rozvrhmi práce okresného súdu a ich dodatkov na roky 2005 až 2010.

Vzhľadom na uvedené možno postup okresného súdu považovať za ústavne konformný (súladný) a z hľadiska zabezpečenia ochrany základného práva sťažovateľky na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy za ústavne udržateľný a akceptovateľný.

Uvedený dôvod bol základom pre rozhodnutie ústavného súdu, že základné právo sťažovateľky na zákonného sudcu zaručené v čl. 48 ods. 1 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 27 Cb 575/2005 nebolo porušené, tak ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto rozhodnutia.

B. K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 12 dohovoru

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K odstráneniu stavu právnej neistoty dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Preto na naplnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet a právoplatne nerozhodli (I. ÚS 24/03, IV. ÚS 232/03). Priznanie práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zakladá povinnosť súdu aj sudcu na organizovanie práce tak, aby sa toto právo objektívne realizovalo (II. ÚS 21/01).

Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, I. ÚS 65/04).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo, alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitnosť veci, správanie účastníka a postup súdu (I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou ESLP ústavný súd prihliada aj

na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02, I. ÚS 79/05). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že predmetom označeného občianskoprávneho konania je náhrada škody z ublíženia na zdraví, t. j. vec, ktorej povaha si vyžaduje osobitnú starostlivosť všeobecného súdu o naplnenie účelu súdneho konania, čo okrem iného znamená, že všeobecný súd má povinnosť organizovať svoj procesný postup tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a skončená (§ 100 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku) a aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa naň osoba obrátila so žiadosťou o rozhodnutie (mutatis mutandis I. ÚS 145/03, I. ÚS 142/03, I. ÚS 19/00).

a) Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že rozhodovanie o poskytnutí poistného plnenia môže v danej veci predstavovať určitý stupeň zložitosti súvisiaci napr. s predkladaním dokumentácie súvisiacej s poistnou udalosťou. Doterajší zdĺhavý priebeh napadnutého konania však ústavný nemôže pripísať na vrub zložitosti prerokovávanej veci. Napokon aj predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení poukázala na to, že predmetné konanie je poznačené priet'ahmi objektívneho charakteru, pretože v predmetnej veci došlo opakovane k zmene zákonného sudcu v súlade s rozvrhom práce okresného súdu.

b) Pokiaľ ide o správanie sťažovateľky ako účastníčky konania, ústavný súd nezistil žiadne závažné skutočnosti, z ktorých by bolo možné vyvodiť, že sťažovateľka prispela k doterajšej dĺžke konania pred okresným súdom a ktoré by mali byť osobitne zohľadnené na jej ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v predmetnom konaní k priet'ahom.

c) Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu a konštatuje, že okresný súd bol v predmetnej veci bez akýchkoľvek dôvodov nečinný najmä v období od 24. januára 2008 (výzva okresného súdu právnym zástupcom účastníkov konania) do

19. marca 2009 (oznámenie okresného súdu sťažovateľke o zmene zákonného sudcu), t. j. 14 mesiacov a od 20. marca 2009 do 21. apríla 2010 (výzva okresného súdu účastníkom konania), t. j. 13 mesiacov.

Uvedené obdobia nečinnosti okresného súdu bez akýchkoľvek zákonných dôvodov treba považovať za zbytočné prieťahy v konaní, ktoré sú vo veci poistného plnenia z ústavnoprávneho aspektu netolerovateľné. Okresný súd teda počas viac ako 27 mesiacov vo veci nevykonal žiadny úkon smerujúci k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľka ako navrhovateľka v napadnutej veci počas súdneho konania nachádza, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy (pozri napr. I. ÚS 41/02). K prieťahom pritom nedošlo v dôsledku zložitosti veci ani správania sťažovateľky, ale v dôsledku postupu okresného súdu.

Obranu okresného súdu, podľa ktorého prieťahy boli objektívneho charakteru spôsobené opakovanou zmenou zákonného sudcu, nebolo možné akceptovať. V tejto súvislosti ústavný súd už uviedol že nadmerné množstvo vecí, v ktorých sa musí zabezpečiť súdne konanie, by mohlo len dočasne ospravedlniť vzniknuté prieťahy, a to len v tom prípade, ak sa na ten účel prijali včas adekvátne opatrenia. Ústava v čl. 48 ods. 2, ale aj dohovor v čl. 6 ods. 1 zaväzuje predovšetkým všeobecné súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov, a tým vykonanie spravodlivosti v primeranej lehote. Skutočnosť, že okresný súd mal personálne problémy, ktoré nedokázal alebo nemohol riešiť, nemôže byť pripočítaná na ťarchu účastníka konania a nemá povahu okolností, ktoré by vylučovali zodpovednosť súdu, ktorý je vecne a miestne príslušný na rozhodnutie vo veci občana, ktorý sa naň obrátil (pozri napr. I. ÚS 156/02).

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, tak ako to je uvedené v bode 2 výroku tohto rozhodnutia.

V nadväznosti na tento výrok a v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľke ústavný súd v bode 3 výroku tohto rozhodnutia prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných prietáhov.

Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľka sa domáhala priznania primeraného finančného zadosťučinenia v sume 3 320 €.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je pre sťažovateľku dostatočným zadosťučinením. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať jej aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti, s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľky, ako aj na predmet konania (povahu veci) považuje za primerané v sume 1 500 €.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto rozhodnutia.

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Právny zástupca si uplatnil náhradu trov konania v sume 254,88 €.

Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľky ústavný súd vychádzal z ustanovení § 1 ods. 3, § 11 ods. 2 a § 14 ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2010 je 120,23 € a hodnota režijného paušálu je 7,21 €.

Sťažovateľke vznikol nárok na úhradu trov konania za tri úkony právnej služby uskutočnené v roku 2010 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie ústavnému súdu a stanovisko k vyjadreniu okresného súdu) v celkovej sume 382,32 € vrátane režijného paušálu. Keďže právny zástupca sťažovateľky si uplatnil náhradu trov v sume 254,88 €, ústavný súd priznal sťažovateľke náhradu trov v uplatnenej výške, tak ako to je uvedené v bode 5 výroku tohto rozhodnutia.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. júna 2010